בכור. קדושתו מרחיק בין הם בין בעל מום ואין לו שום פדיון דכתיב ביה (במדבר יח) "לך בכור שור לא תפדה" וכמעשר בהמה גמי כתיב (ויקרא כז) "לא יבקר בין טוב לרע" אלמא חל על בעל מום, ופדיון אין לו דכתיב (שם) "לא יגאל: אלא שם זבח לא קפני. אלא בחד זבחא נקט למילתיה וקאמר תומר בו מה תורה אור שאין בשם תמורה ותומר בשם תמורה שאין באיסו זבח שאינו עשוקין כאן: מאי שנא. לינקוט תנא מילתיה בחדי גווני: שם מפורש מפם פיא. כל התמורות שוות בכל הך דקתני הכא בליטר ובדמיים שבא ובעשיית תמורה וכגיזה ובעבודה אבל זבח לא מאי למיתני שם דהא קתני גיזה ועבודה דלא מצי למימר מה שאין כן בשם זבח דהא איכא בכור ומעשר: קפכר אין שופטין מפם על פיחיד. כר' יהודה דאמר הכי במסכת פסחים (דף נא.) דגיף לה מלא תוכל לזבוח לא הפסח בלחד וכיון דליכא בא בלא שוקשת אין עושה תמורה: מי דמי עומלפ. איכא למאן דאמר דקמן בשמעתין דלא דמי: ופנא מאי שנא מגינה וכו'. דהוא תנא דתמורה דגבי רבי מאיר ורבי יעקב דאיכא למיל (ה) בכנופיא. ברגליס: ותיפוק

[פסחים נא.]
[לפ. קידושין מב.]
[עי' תוס' מגינה ו. ד"ה קרבן יחיד]
פסחים נב:
נמדבר ט

בטומאה? ורבי יהודה אמר לך מאי קרא? ככל חקת הפסח יעשו אותו. ואפילו בטומאה, התורה החזירה עליו לעשותו בטהרה, לא זבח, יעשנו בטומאה. ותיפוק

בכור ומעשר *דחלין על בעל מום קבוע דאינו יוצאין לחולין ליגזז ולעבד אלא שם זבח לא קתני, ומאי שנא תמורה: שם תמורה אחת היא, זבח: איכא בכור ואיכא מעשר ולרב ששת ארמוקים לה באילו של אהרן לקמה בפסח דדוחה את השבת ואת הטומאה ועושה תמורה דקרבן יחיד הוא: כסבר *אין שוהטין הפסח על היחיד ונקמה בפסח שני? מי דחי טומאה. אמר ליה רב הונא בריה דרב יהושע לרבא ותנא מ"ש פסח דקרי ליה קרבן יחיד ומ"ש תגינה דקרי לה קרבן *ציבור" אי משום דאתי בכנופיא פסח נמי אתי בכנופיא? איכא פסח שני דלא אתי בכנופיא, אמר ליה אם כן יהא דוחה את השבת ואת הטומאה? אמר ליה אין כמאן דאמר דחי דתניא "פסח שני דוחה את השבת ואינו דוחה את הטומאה ר' יהודה אומר אף דוחה את הטומאה מ"ט דתנא קמא? אמר לך מפני טומאה דחיתו ויעשה במועדו בגזירה שוה לא נמרינן חדא דלמה לי ג"ש הא לחיא ספיר מכלל חקת הפסח ועוד לי מגזירה שוה מאי טעמא דתנא קמא דלא דחי טומאה ניגמר מגזירה שוה דחי שבת וטומאה וליכא למימר דאדרבה גמרינן מפסח דאשון מה פסח ראשון לא דחי טומאה ביחידים אף פסח שני דאם כן מנלן דפסח דחי שבת אפילו בשאין בא ביחיד כגון שבוח ומיטוטן עושין אם הראשון בשבת מנלן הא מתמיד דתמיד הוא קרבן של כל ישראל ואימא דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה להלן כל ישראל אף כאן כל ישראל דווקא אלא מל כרחך כיון דגמרינן בג"ש הכי גמרינן מה להלן במועדו אפילו בשבת ואינו בטל בשביל שהוא שבת אף בפסח לא יתבטל בשבת ואם היו כל ישראל זבין לו בדרך רחוקה חוץ מאדם אחד לו שנים וחל פ"פ בשבת לי אמרת לא דחי שבת ביחיד הרי הוא בטל לגמרי הכי נמי אימא נבי פסח שני שלא יתבטל מפני הטומאה כמו פסח ראשון שאין בטל לגמרי דתניא דתיק סביבה ליה דבמועדו אלא לאפסח ראשון כרבי נתן בפרק מי שהיה ממא (פסחים דף נ:) וא"ל בפסח שני לא כתב במועדו וגמר מכלל דתיק סביבה ליה דבמועדו הכבר דאפסח שני אלא מאי טעמא דלא דחי טומאה אבל דחי שבת אבל לא אמרי' יהודה אמר לך אמר קרא כלל לדרוש אותו לגזירה שוה מכלל חקת הפסח אבל ר' יהודה גמר מפיר מבמועדו הכבר דאפסח שני אלא מאי טעמא דלא דחי שבת ביחיד הרי הוא בטל לגמרי הכי נמי אימא נבי פסח שני שלא יתבטל מפני הטומאה כמו פסח ראשון שאין בטל לגמרי דתניא דתיק סביבה ליה דבמועדו אלא לאפסח ראשון כרבי נתן בפרק מי שהיה ממא (פסחים דף נ:) וא"ל בפסח שני לא כתב במועדו וגמר מכלל דתיק סביבה ליה דבמועדו אלא לאפסח ראשון כרבי נתן בפרק מי שהיה ממא (פסחים דף נ:) ואם כן מנלן דפסח דחי שבת ואפילו בשאין בא ביחיד כגון שבוח ומיטוטן עושין אם הראשון בשבת הרא מתמיד דתמיד הוא קרבן של כל ישראל ואימא דיו לבא מן הדין להיות כגדון מה להלן כל ישראל אף כאן כל ישראל דווקא אלא מל כרחך כיון דגמרינן בג"ש הכי גמרינן מה להלן במועדו אפילו בשבת ואינו בטל בשביל שהוא שבת אף בפסח לא יתבטל בשבת ואם היו כל ישראל זבין לו בדרך רחוקה חוץ מאדם אחד לו שנים וחל פ"פ בשבת לי אמרת ל